

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ
ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Ректор академії, професор
В. І. Аранчій
«25» червня 2014 р.

**ВАРІАТИВНА ЧАСТИНА
ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА
ПІДГОТОВКИ МАГІСТРА**

**ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 8.11010101 «ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА»
(за видами)**

**НАПРЯМ ПІДГОТОВКИ «ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА»
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 1101 «ВЕТЕРИНАРІЯ»
КВАЛІФІКАЦІЯ «ЛІКАР ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ»**

СХВАЛЕНО:

Вченою радою ПДАА
«24» червня 2014 р.
протокол № 22

ВСТУП

Варіативна частина освітньо-кваліфікаційної характеристики випускника вищого навчального закладу доповнює і конкретизує кваліфікаційні вимоги до змісту освіти з боку конкретних замовників-споживачів фахівців.

Цей стандарт є складовою державного стандарту вищої освіти розробляється у вищому навчальному закладі і використовується при:

- прийнятті рішення Експертною комісією Міністерства освіти щодо внесення спеціалізацій за спеціальностями до Переліку спеціалізацій за спеціальностями вищої освіти;
- визначенні змісту навчання за цільовою підготовкою фахівців або підготовкою в межах відповідної спеціалізації даної спеціальності;
- розробці та корегуванні варіативної частини освітньо-професійної програми підготовки фахівців певного освітньо-кваліфікаційного рівня;
- підвищенні рівня соціальної захищеності випускників вищого навчального закладу за рахунок забезпечення мобільності системи підготовки фахівців щодо задоволення вимог ринку праці (споживачів фахівців);
- визначенні змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації.

1. Нормативні посилання

- Закон України “Про вищу освіту” // № 1556-VII від 1 липня 2014 року
- Міжнародна Стандартна Класифікація Освіти (ISCED – 97: International Standard Classification of Education/UNESCO, Paris).
- Структури кваліфікацій для Європейського простору вищої освіти (**The framework of qualifications for the European Higher Education Area**).
- Структури ключових компетенцій, які розглядаються як необхідні для всіх у суспільстві, заснованому на знаннях (**Key Competences for Lifelong learning: A European Reference Framework – IMPLEMENTATION OF "EDUCATION AND TRAINING 2010", Work programme, Working Group B "Key Competences", 2004.**

- Постанова Кабінету Міністрів України від 13.12.2006 № 1719; «Про перелік напрямів, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра».

- Постанова Кабінету Міністрів України від 20.06.2007 № 839 «Про затвердження переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста».

- Постанова Кабінету Міністрів України від 24.05.1997 №507 «Про перелік напрямів та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями» (в частині підготовки професіоналів з повною вищою освітою в межах її чинності).

- Національний класифікатор України: «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009: 2005.

- Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2005. // Вид-во «Соцінформ», – К., 2005.

- Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників. Галузеві випуски. – Краматорськ : Вид-во центру продуктивності.

- Комплекс нормативних документів для розробки складових системи стандартів вищої освіти. Додаток 1 до наказу Міносвіти України від 31.07.1998 № 285 зі змінами та доповненнями, що введені розпорядженням Міністерства освіти і науки України від 05.03.2001 № 28-р. // Інформаційний вісник «Вища освіта». – 2003. – № 10. – 82 с.

- Змістові частини галузевих стандартів вищої освіти підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційних рівнів молодшого спеціаліста та бакалавра щодо гуманітарної, соціально-економічної та екологічної освіти та освіти з безпеки життєдіяльності людини й охорони праці // Інструктивний лист МОН України від 19.06.2002 № 1/9-307 / Інформаційний вісник «Вища освіта». – 2003. – № 11. – 55 с.

- Закон України «Про ветеринарну медицину».

2. Позначення і скорочення

У даному стандарті застосовуються наступні скорочення назв:

а) видів типових задач діяльності:

ПФ – професійна,

СВ – соціально-виробнича,

СП – соціально-побутова;

б) класів задач діяльності:

С – стереотипна,

Д – діагностична,

Е – евристична;

в) видів уміння:

ПП – предметно-практичне уміння,

ПР – предметно-розумове,
ЗП – знаково-практичне,
ЗР – знаково-розумове;
г) рівнів сформованості даного уміння:
О – уміння виконувати дію, спираючись на матеріальні носії інформації
щодо неї,
Р – уміння виконувати дію, спираючись на постійний розумовий контроль без допомоги матеріальних носіїв інформації,
Н – уміння виконувати дію автоматично, на рівні навички;
д) здатностей:
З – здатність.

3. Виробничі функції, типові задачі діяльності та уміння щодо їх вирішення

5.1. Відповідно до посад, які можуть обіймати випускники вищого навчального закладу, вони здатні до виконання виробничих функцій (здійснення певних типів діяльності) та типових для даної функції задач діяльності. Кожній задачі відповідає система умінь щодо вирішення цієї типової задачі діяльності.

5.2. Вищі навчальні заклади повинні забезпечити опанування випускниками системи умінь вирішувати певні типові задачі діяльності під час здійснення певних виробничих функцій, що визначені у таблиці Додатка А.

Примітка. У таблиці Додатка А шифри типових задач діяльності та умінь наведені за структурами:

а) шифр типової задачі діяльності

X. XX

номер задачі, наскрізний для даної виробничої функції

номер виробничої функції

б) шифр уміння

X.XX. XX.

номер уміння, наскрізний для даної типової задачі діяльності

шифр типової задачі діяльності

4. Здатності вирішувати проблеми і задачі соціальної діяльності та уміння, що є відображенням наявності цих здатностей

4.1. Загальні вимоги до властивостей і якостей випускників вищого навчального закладу як соціальних особистостей подаються у вигляді переліку здатностей вирішувати певні проблеми і задачі соціальної діяльності та системи умінь, що є відображенням наявності цих здатностей.

4.2. Вищі навчальні заклади готують випускників як соціальних особистостей, здатних вирішувати певні проблеми і задачі соціальної діяльності за умови опанування системою умінь, що визначені у таблиці Додатка Б.

Примітка. У таблиці Додатка Б шифри здатностей і умінь наведені за структурами:

а) шифр здатності

3. XX

номер здатності

здатність

б) шифр уміння

3.XX. XX.

номер уміння, наскрізний для даної здатності

шифр здатності

5. Попередній освітній або (та) освітньо-кваліфікаційний рівень і вимоги до професійного відбору абітурієнтів

5.1. Попереднім освітнім рівнем підготовки є базова вища освіта освітньо-кваліфікаційного рівня – “Бакалавр” з напрямку підготовки 6.110101 “Ветеринарна медицина”.

5.2. Абітурієнти повинні мати державний документ про базову вищу освіту і набуття освітньо-кваліфікаційного рівня “Бакалавр” із напрямку підготовки 6.110101 “Ветеринарна медицина” встановленого зразка.

6. Вимоги до державної атестації осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах

6.1. Державна атестація осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах, проводиться на основі аналізу успішності навчання, оцінювання якості вирішення випускниками задач діяльності, що передбачені даною

ОКХ, та рівня сформованості здатностей вирішувати задачі діяльності, які можуть виникнути.

6.2. Нормативна форма державної атестації встановлюється у ГСВОУ__-04 “Галузевий стандарт вищої освіти України. Освітньо-професійна програма підготовки”.

6.3. Особливих галузевих вимог до атестації випускників ВНЗ немає.

7. Вимоги до системи освіти та професійної підготовки

До реалізації програми підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня „Магістр” залучаються науково-педагогічні працівники, що мають науковий ступінь доктора або кандидата наук та звання професора або доцента кафедри, досвід викладання навчальних дисциплін за переліком Додатка В у вищих навчальних закладах III - IV рівнів акредитації становить не менше 5 років.

До проведення практичних занять можуть залучатися провідні фахівці ветеринарної медицини інших установ та закладів, докторанти відповідних кафедр, коло професійних інтересів яких відповідає тематиці дисципліни, що викладається.

8. Відповідальність за якість освітньої та професійної підготовки випускників вищих навчальних закладів

Відповідальність вищих навчальних закладів за якість освітньої та професійної підготовки випускників у відповідності з навчальними планами та вимогами кваліфікаційної характеристики встановлюється згідно чинного законодавства, що передбачено Положенням про атестацію випускників та Положенням про державну атестацію вищих навчальних закладів.

Відповідно до законодавчих актів та угод між вищими навчальними закладами і підприємствами останні несуть відповідальність за організацію та зміст стажування випускників, а також їх використання за фахом.

Додаток А

Таблиця – Виробничі функції, типові задачі діяльності та вміння, якими повинен володіти випускник вищого навчального закладу з освітньо-кваліфікаційним рівнем “Магістр”

<i>Шифр виробничої функції, типової задачі діяльності та вміння</i>	<i>Виробнича функція, типова задача діяльності та вміння</i>	Вид і клас типової задачі діяльності, вид та рівень сформованості умінь
1	2	3
<i>1</i>	<i>Проектувальна</i>	
1.01	Прогнозування та профілактика виникнення і розповсюдження незаразних, інфекційних та інвазійних хвороб тварин, в тому числі і зооантропонозних та захист населення від них	ПФ.Е
	На основі поглибленої фундаментальної, гуманітарної, соціально-економічної, психолого-педагогічної, спеціальної і науково-практичної підготовки, аналізу епізоотичної та екологічної ситуації, ветеринарно-санітарного стану конкретних виробничих об'єктів тваринництва, виходячи з фактичних даних про поголів'я, умови утримання, годівлі і експлуатації тварин в господарстві чи зоні ветеринарного обслуговування, знання закономірностей епізоотичного процесу, етіології та патогенезу незаразних, інфекційних та інвазійних хвороб тварин, враховуючи характер проведення різних ветеринарних обробок, видові, вікові, породні та індивідуальні особливості тварин з метою своєчасного визначення прогнозу щодо перебігу і закінчення хвороби, а також для передбачення виникнення і поширення зооантропонозних хвороб за допомогою різних методів клінічних та лабораторних досліджень, користуючись відповідними інструментами та обладнанням, спираючись на нормативну, директивну, звітну і облікову документацією, використовуючи обчислювальну техніку лікар ветеринарної медицини повинен уміти:	
1.01.01	– складати та аналізувати необхідні ветеринарні документи на тварин, тваринницьку продукцію та транспортні засоби;	ПН.04, ПП.24
1.01.02	– проводити огляд тварин та підконтрольних вантажів, що імпортуються, експортуються, є транзитними чи перевозяться в межах держави для оперативного керування епізоотичною ситуацією зони обслуговування;	ПП.24., ПП.22., СГ.05.
1.01.03	– формувати концепцію проведення протиепізоотичних заходів як на окремих тваринницьких об'єктах так і в певних регіонах країни;	ПП.22., ПП.26
1.01.04	– аналізувати ефективність проведення дезінфекції, дезінсекції, дератизації та виконання санітарно-гігієнічних правил утримання, годівлі водопоєю тварин;	ПП.22., СГ.03
1.01.05	– організувати і проводити профілактичні обробки проти	ПП.22.,

1	2	3
	інфекційних та інвазійних хвороб;	СГ.03., ПП.26
1.01.06	– аналізувати ефективність планових діагностичних досліджень і специфічних та загальнопрофілактичних заходів проти інфекційних та інвазійних хвороб у тому числі спільних для тварин і людей;	
1.01.07	– проводити диспансеризацію тварин з метою обґрунтованої профілактики хвороб і отримання якісної продукції;	ПП.21., ПП.23., ПП.27
1.01.08	– оцінювати напруженість імунітету при організації і проведенні планових профілактичних обробок проти інфекційних та інвазійних хвороб;	ПП.22., СГ.03., ПП.26
1.01.09	– здійснювати попередження інвазійних хвороб за допомогою сучасних протипаразитарних засобів тривалої дії, що містяться в ошийниках, вушних бирках, шампунях тощо;	
1.01.10	– обґрунтовувати доцільність симптоматичного лікування хворих тварин;	ПП.21., ПП.26
1.01.11	– організовувати і проводити загально-профілактичні і специфічні протипаразитарні заходи з метою попередження завезення (занесення) в Україну збудників маловідомих хвороб	ПП.26
1.01.12	– аналізувати генез хвороб, характеризувати суть мікробної (вірусної і ін.) персистенції;	ПН.05., ПП.22
1.01.13	– оцінювати вплив проведення протиепізоотичних заходів на резистентність тварин, патогенність мікроорганізмів та екологічну безпеку	ПН.05., ПП.20., ПП.22., СГ.03., ПП.25., ПП.26
1.01.14	– прогнозувати можливість розвитку епізоотичної ситуації з тої чи іншої інфекційної хвороби на певний період часу і на певній території;	
1.01.15	– визначати нозологічний профіль, коефіцієнт захворюваності, летальності, смертності, вогнищевості;	
1.01.16	– визначати пріоритети дії рушійних сил епізоотичного процесу при тій чи іншій інфекційній хворобі та встановлювати закономірності його розвитку;	
1.01.17	– аналізувати взаємовідношення структури і функції, причини і наслідку, загального і специфічного в патології;	
1.01.18	– розрізняти основні та другорядні патологічні фактори;	
1.01.19	– визначати роль етіологічних та патогенетичних факторів захворювання;	
1.01.20	– моделювати патологічні явища з використанням біологічних об'єктів та сучасного обладнання;	СГ.03
1.01.21	– визначати функціональний стан окремих органів і тканин, цілісного організму в умовах хімічного стресу за результатами ангиостомії та біопсії	ПП.21., ПП.27.
1.02	Проведення наукових досліджень, їх аналіз та оформлення у вигляді відповідної наукової роботи	ПФ.Е
	Володіючи загальним і фаховим лексичним матеріалом, граматичними правилами, базовими знаннями фонетики, морфології іноземної (англійської) мови, знаннями будови на макро-, мікро- і субмікроскопічному рівні та функції органів, їх систем і апаратів та всього організму в цілому, користуючись словниками, довідковою, вітчизняною та зарубіжною науковою літературою, спеціальними інструментами та приладами, опираючись на норми та закони в галузі науки і науково-технічної діяльності, ознайомившись з	

1	2	3
	фундаментальними та прикладними працями вітчизняних та зарубіжних авторів з обраного напрямку, пріоритетними напрямками досліджень лікар ветеринарної медицини повинен уміти:	
1.02.01	– працювати з вітчизняною та зарубіжною науковою літературою, оцінювати її актуальність, народногосподарське значення, важливість для галузі;	ПН.05., ПП.20., ПП.21., СГ.03., ПП.23., ПП.25., ПП.26., ПП.27.
1.02.02	– робити патентний пошук за темою досліджень;	
1.02.03	– вибрати тему, формулювати робочу гіпотезу, скласти програму досліджень, методичку та календарний план;	
1.02.04	– робити письмовий переклад наукового тексту з іноземної (англійської) мови за фахом;	
1.02.05	– вміти на слух сприймати з іноземну (англійську) мову на побутовому та фаховому рівнях;	
1.02.06	– формувати групи дослідних та контрольних тварин, закладати досліди на тваринах;	
1.02.07	– проводити передбачені робочою програмою клінічні та лабораторні (гематологічні, біохімічні, імунологічні і ін.) дослідження матеріалу від піддослідних тварин;	
1.02.08	– визначати економічну ефективність досліджень;	
1.02.09	– проводити біометричну обробку наслідків досліджень;	
1.02.10	– аналізувати наслідки своїх досліджень, співставляти їх з наявними у літературі;	
1.02.11	– літературно оформляти наслідки досліджень у вигляді звітів;	
1.02.12	– вміти оформляти необхідну документацію іноземною (англійською) мовою ;	
1.02.13	– вміти спілкуватися з носіями іноземної (англійської) мови;	
1.02.14	– робити повідомлення з наукової тематики за фахом іноземною (англійською) мовою;	
1.02.15	– писати наукові роботи про результати досліджень у вигляді тез, статей, наукових доповідей, магістерської роботи;	
1.02.16	– написати анотацію наукової роботи англійською мовою	
1.03	Клінічні та лабораторні дослідження тварин та проб матеріалів з метою захиттевої діагностики хвороб тварин	ПФ.Е
	На основі існуючих нормативних документів та інструкцій, поглибленого знання етіології та патогенезу хвороб, аналізу епізоотичної та екологічної ситуації, умов утримання, годівлі і експлуатації тварин, застосовуючи найсучасніші способи та методи клінічного і лабораторного дослідження з метою захиттевої діагностики хвороб тварин, враховуючи особливості кожної конкретної ситуації під час роботи з матеріалами, що входять до переліку об'єктів ветеринарної діяльності в умовах господарства чи лабораторії, лікар ветеринарної медицини повинен уміти:	
1.03.01	– організовувати і проводити планові діагностичні та загальне клінічне дослідження, враховуючи техніку безпеки при роботі з різними видами тварин;	СГ.05., ПН.05.,
1.03.02	– проводити бактеріологічне та вірусологічне дослідження, здійснювати постановку біологічної проби на лабораторних та домашніх тваринах;	
1.03.03	– визначати чутливість збудників інфекційних хвороб тварин до лікарських засобів;	

1	2	3
1.03.04	– володіти технікою постановки реакції імуноферментного аналізу (ELISA), реакції імунофлуоресценції (РІФ) та полімеразно-ланцюгової реакції (ПЛР) та оцінки їх результатів при інфекційних та інвазійних хворобах тварин	ПН.05., ПП.22., ПП.25., ПП.26.
1.03.05	– за морфологічними ознаками визначати видовий склад паразитичних червів	
1.03.06	– володіти лабораторними методами дослідження проміжних хазяїв паразитичних організмів з метою виявлення в них збудників	
1.03.07	– володіти методами досліджень за допомогою спеціальних інструментів, пристроїв, приладів та іншого лабораторного обладнання (бронхо-, торако-, рентгено-кардіоскопії, кардіографії, та ін.);	ПН.05., ПП.21
1.03.08	– організовувати і проводити діагностичні дослідження за допомогою специфічних діагностиків;	ПН.05., ПП.22., ПП.25.
1.03.09	– володіти методиками спеціальних досліджень окремих органів та їх систем (печінки, підшлункової залози, нирок, головного та спинного мозку, тощо);	ПН.05., ПП.21
1.03.10	– проводити бактеріологічне та вірусологічне дослідження, здійснювати постановку біологічної проби на лабораторних та домашніх тваринах;	ПН.05., ПП.22., ПП.25.
1.03.11	– досліджувати різноманітний біологічний матеріал (кров, сечу, жовч, біоптат тканин та органів, ексудат, вміст рубця тощо) із застосуванням сучасних методів біохімічного дослідження на різних рівнях організму для діагностування патологій окремих органів, їх систем і апаратів з наступною статистичною обробкою отриманих результатів;	ПП.21., ПП.05.
1.03.12	– визначати за результатами клініко-лабораторного дослідження біологічного матеріалу розлади кислотно-лужного балансу в організмі хворих тварин;	
1.03.13	– проводити лабораторну діагностику патології білкового, водно-електролітного та вуглеводно-ліпідного обміну у хворих тварин;	
1.03.14	– володіти технікою епізоотологічних та паразитологічних досліджень для встановлення діагнозу незаразних, інфекційних та інвазійних хвороб бджіл, риб, диких тварин, тощо;	ПП.05., ПП.22., ПП.25., ПП.26
1.03.15	– інтерпретувати результати клінічних та лабораторних досліджень з урахуванням передових досягнень науки і практики та ставити на їх основі попередній діагноз;	ПП.05., СГ.03.
2	<i>Організаційна</i>	
2.01	Ведення ветеринарного обліку, звітності і діловодства, здійснення виробничо-фінансової діяльності, маркетингу та менеджменту у ветеринарній медицині, організація сучасних методів ветеринарного обслуговування тваринництва	ПФ.Е
	Аналізуючи джерела фінансування проведення ветеринар-но-санітарних заходів, їх раціональність та соціально-економічну доцільність, у відповідності до діючих інструкцій з первинного ветеринарного обліку, нормативної, директивної, звітної та облікової документації, використовуючи новітні технології та досягнення науково-технічного прогресу, виходячи з стану тваринництва в зоні ветеринарного обслуговування та ринку ветеринарних товарів і	

1	2	3
	послуг лікар ветеринарної медицини повинен уміти:	
2.01.01	– швидко орієнтуватися в змінах у зовнішньому середовищі підприємств, організувати роботу підприємства;	СГ.04., СГ.05., ПН.04., ПП.23., ПП.24.
2.01.02	– слідкувати та швидко реагувати на епізоотичну ситуацію в країні щодо інфекційних, паразитарних, заразних та незаразних хвороб;	
2.01.03	– планувати діяльність на певні періоди часу та складати плани проведення ветеринарних робіт, розраховувати витрати робочого часу на їх виконання;	
2.01.04	– орієнтуватись в змінах у підприємницькому середовищі в ринкових умовах;	
2.01.05	– організувати підприємства ветеринарної медицини різних форм власності;	
2.01.06	– вибирати та створювати організаційні структури на підприємствах відповідно до їх стратегії;	
2.01.07	– вести документацію, необхідну для успішного функціонування підприємства	
2.01.08	– впроваджувати у ветеринарне обслуговування сучасні методи і прийоми праці;	
2.01.09	– готувати пропозиції щодо підвищення ефективності та продуктивності праці ветеринарних спеціалістів;	
2.01.10	– виявляти потенційного лідера в новоствореному колективі	
2.01.11	– планувати фінансові витрати на певні періоди;	
2.01.12	– аналізувати доцільність використання капіталу	
2.01.13	– розраховувати потреби підприємства на довго- та короткострокові періоди;	
2.01.14	– аналізувати інформацію та використовувати її в цілях покращення діяльності підприємства;	
2.01.15	– планувати стратегію діяльності підприємства в межах сучасного ринку;	
2.01.16	– прогнозувати результати різних типів рішень для досягнення ефекту “мінімального ризику”	
2.01.17	– аналізувати маркетингове середовище організації;	
2.01.18	– аналізувати можливості міжнародного ринку;	
2.01.19	– розробляти моделі виходу на ринок ветеринарних товарів та послуг;	ПП.24., ПН.04., ПП.06.
2.01.20	– використовувати характеристики, які впливають на споживчу спроможність;	
2.01.21	– використовуючи знання з прийняття рішень споживачами щодо покупки, вибирати методику виведення товару на ринок;	
2.01.22	– прогнозувати потреби споживача;	
2.01.23	– проводити маркетингові дослідження ринку ветеринарних товарів та послуг;	
2.01.24	– орієнтуватися в цільових ринках, вміло використовувати сегментацію ринку у даній сфері відповідно до наявності специфічних груп споживачів;	
2.01.25	– розробляти маркетингові стратегії орієнтуючись на активне формування та розвиток цінних переваг споживача для створення якісного товару;	
2.01.26	– передбачати дії конкурентів та використовувати стратегії для залучення більшого кола споживачів;	

1	2	3
2.01.27	– використовувати позиціонування товару з метою досягнення конкурентних переваг;	ПП.24., СГ.04., ПН.04., ПП.06.
2.01.28	– розрізняти етапи розвитку товару та проводити відповідні процеси реалізації (реклама, заохочувальні акції);	
2.01.29	– використовувати марки (brend) для ідентифікації товарів або послуг, а також для позначення їх відмінностей від товарів та послуг конкурентів;	
2.01.30	– вчасно реагувати на зміни в ринку ветеринарних послуг;	
2.01.31	– встановлювати ціни на ветеринарні товари та послуги;	
2.01.32	– використовувати стратегії встановлення цін на нові товари;	
2.01.33	– використовувати стратегії ціноутворення в рамках товарної номенклатури;	
2.01.34	– використовувати стратегії корегування цін;	
2.01.35	– змінювати ціни;	
2.01.36	– орієнтуватись в попиті та використанні даного веттовару (послуги) та відповідно корегувати ціну;	
2.01.37	– складати та розраховувати рекламні звернення та кампанії;	
2.01.38	– планувати рекламний бюджет;	
2.01.39	– розумітись в даній сфері товарів та послуг, і відповідно впливати на споживача зацікавлюючи його специфічними пропозиціями;	
2.01.40	– вибирати цілі для стимулювання збуту товару;	
2.01.41	– налагоджувати та використовувати зв'язки з громадськістю;	
2.01.42	– знаходити канали збуту продукції;	
2.01.43	– застосовувати принципи міжнародного товароруху;	
2.01.44	– користуватися тенденціями розвитку роздрібної, та оптової торгівлі;	
2.01.45	– користуватись “Умовами Інкотермс” для міжнародних перевезень;	
2.01.46	– використовувати прямий та інтерактивний маркетинг для кращого розподілення товару;	
2.01.47	– розвивати канали розподілення товарів;	
2.01.48	– розраховувати вигідні для певного товару способи транспортування та зберігання його;	
2.02	Ліквідація інфекційних та інвазійних хвороб тварин	ПФ.Е
	Аналізуючи епізоотичну ситуацію та перебіг епізоотичного процесу в конкретному господарстві (населеному пункті) та керуючись відповідними нормативними документами лікар ветеринарної медицини повинен уміти:	
2.02.01	– виявляти джерела збудника інфекції і механізм їх передачі;	ПП.22., ПП.25., ПП.26., ПП.04.
2.02.02	– проводити аналіз епізоотичного ланцюга та його складових ланок;	
2.02.03	– визначати кордони епізоотичного вогнища та загрозової зони;	
2.02.04	– аналізувати комплекс карантинних чи обмежувальних заходів, що призводять до ліквідації хвороби з визначенням епізоотичного вогнища та загрозової зони;	
2.02.05	– швидко і ефективно запроваджувати заходи з ізолюваного утримання хворих і підозрілих у захворюванні на інфекційну хворобу тварин;	
2.02.06	– вибрати найбільш оптимальну схему оздоровлення господарства (населеного пункту) від інфекційної хвороби;	
2.02.07	– організовувати ефективний догляд за тваринами та не допускати до догляду людей, які хворіють на антропозоонозні хвороби;	

1	2	3
2.02.08	– максимально ефективно керувати інфекційним і епізоотичним процесом при окремих нозологічних одиницях	ПП.22
2.03	Ветсанекспертиза та санітарна оцінка продуктів забою при інфекційних, інвазійних і незаразних хворобах, харчових токсикоінфекціях, токсикозах та інших відхиленнях від норми, що мають санітарне значення	ПФ.Е
	Застосовуючи комплексні методи патологоанатомічних та лабораторних досліджень (мікроскопічних, мікробіологічних, біохімічних, гістологічних, радіобіологічних тощо), враховуючи характерні зміни в тих чи інших ділянках тіла, органах та системах органів при хворобах заразної, незаразної етіології, харчових токсикоінфекціях, токсикозах, тощо лікар ветеринарної медицини повинен уміти:	
2.03.01	– проводити ветеринарно-санітарну експертизу та визначати санітарну оцінку продуктів забою при хворобах списку А, Б, що не ввійшли до списків А і Б;	ПП.24., ПП.06.
2.03.02	– визначати порядок використання продуктів забою і м'ясопродуктів після здійснення ветеринарно-санітарної експертизи	
2.04	Експертиза при вирішенні спірних питань з судової ветеринарії	ПФ.Е
	Користуючись положеннями законів і нормативних актів, що стосуються діяльності лікаря ветеринарної медицини, лікар ветеринарної медицини повинен уміти:	
2.04.01	– аналізувати питання організації і проведення робіт з різних аспектів діяльності лікаря ветеринарної медицини та складати відповідну документацію	ПН.04., ПП.06.
2.04.02	– визначати за особливостями будови елементів скелету тварин їх видову та вікову приналежність	
2.04.03	– визначати на живих тваринах, трупах тварин, тушах та їх частинах основні групи м'язів та окремі м'язи	
2.05	Проведення комплексу заходів з відтворення тварин	ПФ.Е
	На основі етіології, клінічних проявів, клінічної та лабораторної діагностики захворювань, патогенезу видів і форм захворювань молочної залози, ролі факторів довкілля у їх виникненні і розповсюдженні, клінічних та лабораторних методів досліджень гінекологічних та андрологічних захворювань тварин, їх лікування та профілактики, володіючи необхідними знаннями щодо фізіології сперматогенезу та біохімії сперми, статевої циклічності у самок, її проявів та нейрогуморальної регуляції, технологією штучного осіменіння та трансплантації ембріонів, лікар ветеринарної медицини повинен уміти:	
2.05.01	– володіти технологією одержання сперми від плідників за допомогою штучної вагіни, проведення її оцінки за визначеними стандартом показниками, способами її зберігання, розрідження та визначення якості перед використанням;	ПП.23
2.05.02	– виявляти самок в стані тічки та охоти, оцінювати їх повноцінність, вибирати оптимальний час для осіменіння та штучно їх осіменяти;	
2.05.03	– відбирати тварин на донорів та проводити у них гормональну стимуляцію суперовуляції;	
2.05.04	– видобувати ембріони у донорів, оцінювати їх, культивувати, зберігати та пересаджувати реципієнтам різними методами	
2.05.05	– своєчасно і об'єктивно діагностувати хвороби молочної залози,	ПП.23

1	2	3
	встановлювати їх причини, організувати ефективне лікування та профілактику;	
2.05.06	– виявляти, діагностувати, лікувати та профілакувати хвороби новонародженого молодняку.	ПП.21
2.05.07	– організувати та проводити сучасну діагностику гінекологічних захворювань тварин як шляхом колективної гінекологічної диспансеризації так і індивідуального клінічного, лабораторного та сонографічного методів досліджень;	ПП.23., ПН.25.
2.05.08	– виявляти причини неплідності, їх співвідношення та визначальні серед них;	
2.05.09	– об'єктивно визначати економічні збитки від неплідності та організувати заходи щодо її профілактики	
2.05.10	– своєчасно діагностувати захворювання статевих органів самців та ефективно їх лікувати;	
2.05.11	– проводити андрологічну диспансеризацію бугаїв	
2.06	Проведення ветеринарно-санітарної експертизи харчових продуктів на ринках	ПФ.Е
	Відповідно до чинних нормативно-правових актів, які регламентують порядок організації роботи лабораторій ветсанекспертизи ринків та дослідження харчових продуктів, використовуючи необхідні реактиви, прилади та обладнання для визначення фізичних, фізико-хімічних і біологічних показників якості харчових продуктів в умовах лабораторії ветсанекспертизи ринку, лікар ветеринарної медицини повинен уміти:	
2.06.01	– здійснювати ветеринарно-санітарний нагляд і контроль за організацією і діяльністю лабораторій ветеринарно-санітарної експертизи ринків;	ПП.23.
2.06.02	– здійснювати ветеринарно-санітарний нагляд і контроль за організацією і методикою ветеринарно-санітарної експертизи продукції тваринництва та рослинництва;	
2.06.03	– проводити ветеринарно-санітарну експертизу яєць свійської птиці та меду і продуктів бджільництва відповідно до чинних правил	
3	<i>Управлінська</i>	
3.01	Контроль за виконанням ветеринарно-санітарних вимог до забійних тварин та організація і методика післязабійної ветеринарно-санітарної експертизи туш і органів тварин	ПФ.Е
	Відповідно до чинних нормативно-правових актів щодо забійних тварин, їх транспортування, оформлення відповідних документів та порядку огляду продуктів забою, використовуючи інструменти та прилади для проведення ветеринарно-санітарної експертизи туш і органів тварин в умовах господарства, лабораторії, забійного підприємства та підприємства з первинної переробки туш лікар ветеринарної медицини повинен уміти:	
3.01.01	– здійснювати ветеринарно-санітарний нагляд та контроль за діяльністю суб'єктів господарювання щодо забою тварин, переробки, зберігання, транспортування й реалізації продукції тваринного походження;	ПП.24., ПП.06.
3.01.02	– володіти методикою і технікою проведення ветеринарно-санітарної експертизи продуктів забою різних видів тварин;	
3.01.03	– здійснювати ветеринарно-санітарний нагляд і контроль за знешкодженням (зnezараженням) м'яса і м'ясопродуктів, знищенням	

1	2	3
	продуктів забою тварин непридатних до вживання, що забезпечить їх безпеку для людей і тварин;	
3.02	Контроль за дотриманням основ технології і ветсанекспертиза субпродуктів, харчового жиру, крові, кишкової, ендокринно-ферментної, шкіряно-хутрової, технічної сировини та технологія й гігієна консервування м'яса і ветсанекспертиза консервованих м'ясних продуктів	ПФ.Е
	Користуючись чинними нормативно-правовими актами щодо класифікації та обробки субпродуктів, харчового жиру, крові, кишкової, ендокринно-ферментної, шкіряно-хутрової, технічної сировини та консервування м'яса, а також володіючи теоретичними основами сучасних технологій, лікар ветеринарної медицини повинен уміти:	
3.02.01	– контролювати гігієну первинної обробки і використання субпродуктів та проводити ветеринарно-санітарну експертизу субпродуктів;	ПП.24
3.02.02	– контролювати ветеринарно-санітарні вимоги до збору і обробки крові та здійснювати ветеринарно-санітарну експертизу крові і готових фабрикатів із крові;	
3.02.03	– проводити ветеринарно-санітарний нагляд і контроль за консервуванням і транспортуванням ендокринно-ферментної сировини та здійснювати її ветеринарно-санітарну експертизу;	
3.02.04	– контролювати технологічні параметри консервування та зберігання м'ясної продукції і здійснювати ветеринарно-санітарний нагляд та контроль в холодильнику при виготовленні ковбасних виробів, копченостей, напівфабрикатів, м'ясних хлібів тощо	
3.03	Контроль за виконанням заходів щодо профілактики, лікування та ліквідації інфекційних, інвазійних і незаразних хвороб тварин	ПФ.Е
	На основі Закону України "Про ветеринарну медицину" та інших нормативних документів з метою профілактики захворювань тварин, володіючи теоретичними основами сучасних технологій виробництва основних видів тваринницької продукції та аналізу епізоотичної ситуації і узагальнення даних оцінки епізоотичного стану тваринницьких ферм, місцевості, пасовищ, водоймищ та інших об'єктів лікар ветеринарної медицини повинен уміти:	
3.03.01	– контролювати організацію проведення профілактичного карантинування;	ПП.22., ПП.25., ПП.26.
3.03.02	– контролювати за дотриманням термінів проведення протиепізоотичних заходів;	
3.03.03	– контролювати діяльність підлеглого персоналу, виробничих процесів, всього підприємства	
3.03.04	– здійснювати контроль за епізоотичною ситуацією в межах території зони обслуговування, в Україні і в світі в цілому з метою недопущення занесення з території інших неблагополучних щодо інфекційних або інвазійних хвороб місцевостей збудників заразних хвороб тварин (у тому числі карантинних)	
4	<i>Виконавська</i>	
4.01	Лікування тварин, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби	ПФ.Е
	На основі даних анамнезу, аналізу екологічної ситуації, умов утримання, годівлі і експлуатації тварин, результатів загально-	

1	2	3
	клітинних, спеціальних та клініко-біохімічних досліджень біологічного матеріалу від хворих тварин, знання етіології та патогенезу хвороб, особливостей біології збудників інфекційних та інвазійних захворювань, виходячи із сучасних досягнень фізики і біофізики із застосування фізичних впливів на організм тварин, враховуючи видові, порідні та індивідуальні особливості тварин дію на їх організм лікарських засобів, а також особливості взаємодії цих засобів, застосовуючи способи фізіо-, дієто- і фармакотерапії та керуючись нормативними документами, інструкціями і настановами із застосування відповідних лікарських засобів лікар ветеринарної медицини повинен уміти:	
4.01.01	– оцінювати стан організму хворої тварини на основі гематологічних та біохімічних змін;	ПП.21
4.01.02	– визначати специфічні та симптоматичні засоби лікування тварин, хворих на інфекційні та інвазійні хвороби;	ПП.22., ПП.25., ПП.26.
4.01.03	– обґрунтовувати необхідність і доцільність застосування імуностимуляторів для успішної боротьби з інфекційними та інвазійними хворобами;	
4.01.04	– раціонально вибирати та використовувати фармакотерапевтичні засоби при інфекційних та інвазійних захворюваннях як з лікувальною, так і з профілактичною метою;	
4.01.05	– комбіновано використовувати препарати при лікуванні хвороб внутрішніх органів (шлунково-кишкового тракту, дихання печінки, сечовиділення, серцево-судинної, центральної та периферійної нервової системи, гінекологічних та хірургічних патологіях;);	ПП.21., ПП.27.
4.01.06	– ефективно використовувати найбільш сучасні антисептичні засоби, препарати, що впливають на обмін речовин (вітамінні, гормональні, ферментні, амінокислоти бактеріальні та макро- мікроелементи);	
4.01.07	– проводити комплексну фармакотерапію при різних інтоксикаціях екзогенного і ендогенного походження.	ПП.21
4.01.08	– володіти методами боротьби з хворобами бджіл, риб, диких тварин, тощо;	ПП.22., ПП.25., ПП.26.
4.01.09	– визначати та застосовувати сучасні найбільш ефективні способи та методи корекції і профілактики розладів та патологій вуглеводно-ліпідного та водно-електролітного обміну, кислотно-лужного балансу у хворих тварин;	ПП.21
4.01.10	– здійснювати корекції розладів та патологій окремих органів, систем та апаратів організму тварини;	ПП.21., ПП.23
4.01.11	– проводити групові методи лікування тварин і птиці;	ПП.22., ПП.26.
4.01.12	– проводити опромінення хворих тварин ультрафіолетовими променями та променями сонячного спектра;	ПП.22.
4.01.13	– опромінювати кров і застосовувати її для лікування тварин;	
4.01.14	– лікувати тварин за допомогою діатермії, УВЧ, СВЧ	
4.01.15	– проводити лазеротерапію і лазерорефлексотерапію із застосуванням голковколуювання, лазеропунктури і мікрохвильової резонансної терапії;	
4.01.16	– підібрати необхідний лікарський засіб та визначити метод введення його в організм;	ПП.21., ПП.26.
4.01.17	– спостерігати і оцінювати реакцію тварини на введення лікарських	ПП.21.

1	2	3
	засобів;	
4.01.18	– прогнозувати результати та довготривалість лікування тварин	
4.01.19	– організовувати і проводити вимушені щеплення тварин в неблагополучному пункті та загрозовій зоні;	ПП.22.
4.02	Проведення хірургічних та акушерських операцій на тваринах	ПФ.Е
	Володіючи технікою фіксації тварин при хірургічних операціях та технікою підготовки рук хірурга, інструментів і операційного поля, використовуючи необхідні сучасні лікарські засоби та інструменти, опираючись на знання будови і топографії органів та особливостей розвитку патологічного процесу лікар ветеринарної медицини повинен уміти:	
4.02.01	– володіти технікою підготовки операційного поля, знати та використовувати сучасні асептичні засоби;	
4.02.02	– вміти використовувати сучасні засоби для з'єднання тканин і накладання пов'язок;	ПП.27.
4.02.03	– володіти технікою проведення інгаляційного наркозу тварині;	
4.02.04	– володіти технікою проведення аспірації синовії	
4.02.05	– володіти технікою проведення ретробульбарної новокаїнової блокади	
4.02.06	– володіти технікою проведення операції промежинної грижі,	
4.02.07	– володіти технікою видалення пухлин анального сфінктера та резекції прямої кишки;	
4.02.08	– володіти технікою виконання люмбосакральної анестезії;	
4.02.09	– володіти технікою пластичних операцій по лікуванню завороту повік у собак;	
4.02.10	– володіти технікою постановки внутрішньовенних та внутрішньоартеріальних катетерів;	
4.02.11	– володіти технікою визначення сумісності крові у тварин;	
4.02.12	– володіти технікою інтрамедулярного та екстракорткального остеосинтезу;	
4.03	Дотримання основ технології і гігієни одержання та ветсанекспертиза молока і молочних продуктів	ПФ.Е
	Базуючись на органолептичних, фізико-хімічних, бактеріологічних та інших методах досліджень відповідно до чинних нормативно-правових актів, використовуючи необхідні реактиви, прилади та обладнання для визначення фізичних, фізико-хімічних і біологічних показників якості молока і молочних продуктів, лікар ветеринарної медицини повинен уміти:	
4.03.01	– здійснювати ветеринарно-санітарний нагляд і контроль за визначенням показників якості і безпеки молока;	ПП.24
4.03.02	– проводити ветеринарно-санітарну оцінку молока, одержаного від хворих тварин	
5	<i>Технічна</i>	
5.01	Посмертна діагностика хвороб тварин	ПФ.Е
	Спираючись на знання патологоанатомічних змін в органах і тканинах тварин при різних хворобах і патологічних процесах, знання секційного курсу і на глибоке розуміння особливостей організації патологоанатомічної служби на основі виявлених під час огляду трупа тварини та встановлених при патологоанатомічному його розтині змін в окремих органах та в організмі в цілому лікар	

1	2	3
	ветеринарної медицини повинен уміти:	
5.01.01	– організовувати секційну роботу в господарстві (на підприємстві);	ПП.06.
5.01.02	– правильно користуватись інструментами і досконало володіти технікою розтину трупа тварини, відбирати та фіксувати патматеріал для проведення гістологічних досліджень;	
5.01.03	– правильно оформлювати документацію патологоанатомічного розтину, складати патолого-анатомічний діагноз та встановлювати причини загибелі тварини, обґрунтовуючи основне захворювання, його ускладнення і супутні хвороби;	
5.01.04	– диференціювати різні патологічні процеси в органах і тканинах трупів тварин і вміти відрізнити їх від посмертних змін;	
5.01.05	– диференціювати патологоанатомічні зміни, характерні для неінфекційних, інфекційних і паразитарних хвороб;	
5.01.06	– визначати видову та вікову приналежність органів дихального, травного та сечостатевого апаратів;	
5.01.07	– визначати видову приналежність, загальні закономірності будови і топографію окремих органів та їх систем у птахів;	
5.01.08	– визначати видові особливості і топографію органів інтегруючих систем;	
5.01.09	– визначати стан шкіряних покривів, похідних шкіри і їх видову відповідність;	
5.02	Визначення вагітності у самок тварин	
	Враховуючи анамнестичні дані, матеріали записів осіменінь, результати клінічного (загального, ректального та вагінального) дослідження тварин, а також лабораторного дослідження крові та молока тварин та виходячи з видових та індивідуальних особливостей перебігу вагітності лікар ветеринарної медицини повинен уміти:	
5.02.01	– діагностувати вагітність у самок та її перебіг, визначати перебіг родів та післяродового періоду; організувати на належному рівні акушерську диспансеризацію (дородову, родову та післяродову);	ПП.23.
5.02.02	– виявляти, точно діагностувати, кваліфіковано лікувати та здійснювати профілактику патологічних ускладнень вагітності, родів та післяродового періоду;	
5.02.03	– кваліфіковано застосовувати при ускладненнях родів методи оперативного акушерства	